

Mölnadal Rotaryklubb 75 år

Kort sammanfattning av klubbens 75-åriga historia.

Bildandet

Så här skrev kyrkoherde Tage Orrgård; *En januaridag 1946 blev jag uppringd av disponent Albert Cewers (Jästfabriken), som frågade om jag kände till och möjligen vore intresserad av Rotary International. Cewers hade av Göteborgs Rotaryklubb fått i uppdrag att göra en sondering i ärendet för att bilda en klubb i Mölnadal.*

På inbjudan av Göteborgs Rotaryklubb hölls den 18 februari 1946 och på restaurant Gillet i Mölnadal ett konstituerande sammanträde och embryoet till Mölnadal Rotaryklubb såg dagens ljus. Charterfesten hölls sedan den 5 oktober 1946 och därmed var Mölnadal Rotaryklubb officiellt bildad och en del av Rotary International. Sekreteraren gjorde en mängd noteringar från charterfesten. Bl a *"...Därefter fortsatte festen på restaurant "Gillet" vars stora sal var vackert dekorerad, och där smakfullt dukade bord och damernas vackra toaletter bidrog till den festliga stämningen. Mölndals Musiksällskap spelade, medan gästerna samlades under middagen. Guvernören utbringade först skålar för Konungen och Kronprinsen.... H.E Helmersson talade för damerna och ett 40-tal telegram – däribland från Konungen och Kronprinsen – lästes. Efter middagen vidtog dansmusik, och dansen trädde till sena kvällen".*

Mölnadal Rotaryklubb har, och i sin tur, varit med och bildat ytterligare 5 Rotaryklubbar:

År	Klubb
1946	Kungsbacka
1948	Kungälv
1966	Mölnadal-Kålleröd
1974	Landvetter-Råda
1981	Mölnadal-Fässberg

Medlemsstatistik

Ursprungligen så tilläts bara män att vara medlemmar i Rotary. I slutet av 1980-talet ändrades detta så att även kvinnor kunde väljas in som medlemmar. Klubbens första kvinnliga medlemmar valdes in 1993; Marita Aronson, Margareta (Tottie) Nordlander och Ulla-Britt Westerberg.

Idag har klubben 39 medlemmar. Könsfördelningen är 46 % kvinnor och 54 % män. Medelåldern är 66 år.

Internationella och lokala projekt

Klubben har varit inblandad i många projekt. Både internationella och lokala. Många medlemmar har lagt ner många volontärtimmar och projekten har finansierats genom ekonomiska bidrag från enskilda medlemmar, Mölnadal Rotaryklubb, Rotary distrikt 2360, Rotary Foundation, U-fonden, mm. Nedan ett axplock av klubbens projekt:

Uppsatstävlingar: 1949/50 beviljades två stipendier till Folk- och Kommunala Mellanskolan i Mölnadal som priser för uppsatser i ett ämne som nära skulle anknyta till Rotarys grundsatser och idéer. För att öka intresset att skriva uppsatser hos skolungdomar i Mölnadal och för att få igång diskussioner om empati bland ungdomar anordnades en tävling 2005. Tre deltagare belönades med stipendier.

Konstverk: 1950/51 donerades en relief, "Två rådjur", av skulptören Lars Andersson till Lackarebäckshemmet (numera Lackarebäcks äldreboende).

Internationellt ungdomsläger: Med början 1950-51 anslog klubben varierande belopp till internationella ungdomsläger. De flesta anslagen gick till ett svensk-engelskt ungdomsläger på Bohusgården i Uddevalla. Ungdomsläget har numera ersatts av *ungdomsutbyte*. Se nedan.

San Michele: Klubben tog under 1950-talet initiativ till och bidrog sedan, tillsammans med många andra rotaryklubbar i Sverige, med medel för att köpa loss en del av framlidne förste livmedikus Axel Munthes anläggning på Capri i Italien. Bakgrunden var att, efter Munthes död, hanterades hans anläggning på Capri av en stiftelse. Alla fastigheter ingick dock inte i stiftelsen utan några tomter ägdes av kommersiella bolag som hade både hotell och souvenirförsäljning inom området. Detta ansågs störande och var inte i linje med Munthes önskan. Bidraget från bl a Mölndal Rotaryklubb bidrog till att en fastighet köptes och överfördes till stiftelsen. Syftet med köpet var att i fastigheten inrätta ett par stipendiatrum för journalister.

Koppartak: 1953/54 deltog klubben med bidrag till ett nytt koppartak på Gunnebo (Det ursprungliga taket hade tagits bort och sålts av en av de tidigare ägarna. Kopparn stod då, som nu, högt i pris).

Stiftelsen Rotary International Student House bildades 1961. Klubben bidrog med 100 kr/medlem i över 4 år.

Kriminalvård: 1968/69 stöddes projektet "Kriminalvården i frihet – övervaknings-uppdrag och arbetsplacering av dömda".

Scoutkår: 1976/77 erhöll Annetorps scoutkår ett bidrag till resekostnaderna för en resa till ett U-landsseminarium i Sri Lanka.

Musikskola: 1979 gick jubileumsgåvan till "Mölndals välrenommerade musikskola för en resa till USA våren 1980, där

ungdomsorkestern bl.a. medverkar vid Rotary convention i Chicago den 1 juni."

Lärarlön: 1983/84 bidrog klubben med ett års lön åt lärare i Pakistan via organisationen PAKS.

Studier: 1985-1989 finansierade klubben fyra års studier på Chalmers för en stipendiat.

Polio Plus: 1987-1990 bidrog klubben med ca 65 000 kr till Polio Plus.

Brottsoffer: 1990/91 påbörjades ett arbete, i samarbete med övriga mölndalsklubbar, att driva en brottsofferjourverksamhet i Mölndal.

Mentorstöd: 1996-1998 arbetade klubben med det EU-stödda projektet "Familjen i centrum". Det innebar mentorstöd till arbetslösa invandrare.

Ungdomsutbyte: Ungdomar mellan 15 och 17 år och som under nästan ett år vill vistas i ett annat land kan ansöka om ett stipendium via Rotarys ungdomsutbyte. Utbytet syftar till ökad internationell förståelse och avser att ge en god insikt i levnadssättet i mottagarlandet. I mottagarlandet får ungdomen bo hos två eller tre värdfamiljer, lära sig landets språk och gå i skola. Den lokala rotaryklubben i mottagarlandet tar ett visst ansvar för välbefinnandet. Förutsättningar för stipendiet är goda studieresultat, goda referenser, stort intresse för landet, vilja att fungera i ovan miljö samt att det egna föräldrahemmet kan fungera som värdfamilj för utbytesstudent från annat land. Mölndal Rotaryklubb har under åren varit involverad i ungdomsutbyte med bl a Australien, Brasilien, Japan, Kanada, Mexiko och USA.

Minnesfonder: Klubben har deltagit i insamlingar till ett antal minnesfonder. En del av fondernas namn kan, än idag, sägas vara ett stycke nutids- och rotaryhistoria; Folke

Bernadotte, Kurt Belfrage, Dag Hammarskjöld och C.H. Hjortsjö.

Toaletter i Indien: Levnadsstandarden är mycket låg i många byar i Indien. För att hjälpa befolkningen med de mest basala behoven har Rotaryklubbar i Indien utvecklat ett system där en Rotaryklubb "adopterar" en by. Bhusawal Rail City Rotary Club har adopterat byn Shindi i Maharastra, Indien. Man har bl.a. etablerat en mödravårdscentral och planterat träd i området. Byn Shindi har c:a 4 000 invånare men hade inga toaletter. Detta resulterade i att invånarna gick ut på omgivande fält och vägar och uträttade sina behov. Det innebar en sanitär olägenhet och smittohärd. Vårt gemensamma projekt syftade till att installera 72 toaletter (s.k. toilet blocks) så att många hushåll fick tillgång till "eget" avträde. Projektet startade i juni 2009 då samtliga berörda hushåll och byrådet informerades om satsningen. Toaletterna gjöts i betong och fraktades till byn för installation utanför boningshusen. Toaletterna är försedda med förmultningskammare och avlopp men inget vatten. Totalt färdigställdes 72 toaletter. Projektet finansierades av The Rotary Foundation genom ett Matching Grant. Andra finansiärer var Rotarydistrikten 2360 (Sverige) och 3030 (Indien) samt de båda projektledande klubbarna. Projektet avslutades 2010 när skötsel och underhåll överlämnades till byrådet.

Stiftelsen Mölndal Rotaryklubbs kulturfond: "Stiftelsens ändamål ska vara att gynna de fria och sköna konsterna genom att årligen utdela ett eller flera stipendier till personer eller grupper av personer med Mölndalsanknytning. Stiftelsen bör gynna och uppmuntra företrädesvis yngre, lovande konstutövare." Sedan 1996 har stiftelsen delat ut minst ett stipendie per år enligt ändamålet i stadgarna. Stipendiet är f n 25 000 kr.

Tandvårdsprojekt i Rumänien: Den svenska kyrkan - genom församlingen I Råda - startade i mitten av 1990-talet ett förebyggande tandvårdsprojekt i en skola i Arad - i västra delen av landet - då man kunde konstatera en mycket dålig oral hälsa bland barnen. Mölndal Rotaryklubb tog över projektet 2002-03. Svensk tandvårdspersonal sändes i första skedet regelbundet till Arad för att genomföra och informera om förebyggande insatser. Projektet utvecklades sedan stegvis så att under ett antal år drevs ett pilotprojekt i ett 40-tal städer över hela landet. Ca 15 000 barn ingick på årsbasis. Till dags dato har cirka 70 000 barn genomgått programmet. Detta program består i mycket basala insatser såsom att lära barnen att borsta tänderna regelbundet med fluortandkräm, äta godis endast på lördagar – uttrycket "lördagsgodis" har översatts till rumänska – samt att inte dricka så mycket Cola. Ett antal lokala tandläkare och odontologiska fakulteter är eller har varit knutna till projektet. De har utfört förebyggande praktiska insatser, något som i princip inte tidigare förekommit i Rumänien. Projektet administreras numera genom en Ideell förening vilket möjliggör att även officiella fonder kan stötta projektet. Projektet drevs också under ett antal år med ett 90-konto vilket innebar att verksamheten granskades av Svensk Insamlingskontroll. Projektet "sponsras" genom att odontologiskt material (tandborstar, fluortandkräm, fluorlack, etc.) erhålls utan kostnad eller till mycket facila priser. Under Corona-pandemin har dock projektet fått dras ner på sparlåga. Planerna är att projektet ska överlämnas, tillsammans med Rotary i Rumänien, till landets regionala och nationella myndigheter under läsåret 2022-2023 med visionen att i en framtid ska alla Rumäniens barn omfattas av ett nationellt program för förebyggande tandhälsovård och som skall drivas av berörda myndigheter. För sitt långvariga arbete som projektledare har Göran Hammarskjöld belönats med Rotary Internationals högsta utmärkelse: Rotary service above self award. Göran var den åttonde svenske rotarianen som fått utmärkelsen.

Matematikverkstad: Klubben bidrog 2009-2011 till en "matematikverkstad" på

Almåsskolan i Lindome. Bidraget användes till att utveckla pedagogiken och inköp av datorer.

Flygel: På Lackarebäcks äldreboende har det funnits en flygel till glädje för de boende. Tyvärr var flygeln ganska sliten och dessutom ostämd. Genom bidrag från medlemmar i Mölndal Rotaryklubb har äldreboendet 2015 försetts med en annan och välstämd flygel. Flygeln överlämnades officiellt till boendet den 27 februari 2016 i samband med en konsert.

Integration: Under framförallt åren 2015-2016 deltog klubbmedlemmar i olika integrationsprojekt i syfte att hjälpa nyanlända med det svenska språket. Dessutom bidrog klubbmedlemmar med donationer så barn på flyktinganläggningar i Mölndals kommun kunde få "godis".

Sociala aktiviteter: Under årens lopp har klubbmästaren eller annan eldsjäl inom klubben, mer eller mindre framgångsrikt, försökt få medlemmarna att delta i sociala

aktiviteter. Några exempel; Rotary GSE, studiebesök hos företag, jullunch för änkor (efter manliga rotarianer), rotarianer i trim - lägre vikt – högre spänst, gymnastik, simning, vildmarksvandringar, höstfester, golf, after work, ost- och vinprovningar, skaldjursmiddagar, utflykter med ångbåtar, besök på konsgallerier, kockskola, kvällspaddling, mm. När man läser igenom noteringar från de olika aktiviteterna verkar de följa ett visst mönster, nämligen att ju mer den fysiska ansträngningen verkar ha varit, ju färre deltagare. Om det varit mat och dryck inblandad så har uppslutningen varit genomgående god. Störst uppslutning hade dock ett företagsbesök med tillhörande prov av företagets produkter; Tesla-bilar. Minst uppslutning är hämtat från följande notering i en verksamhetsberättelse; "En av våra medlemmar ville intressera oss för simning i det nya mölndalsbadet. Han hade abonnerat tid. Han blev ensam."

Jörgen Alexandersson

Presidenter Mölndal Rotaryklubb

Verksamhetsår	President
1946-1947	Tage Orrgård
1947-1948	Tage Orrgård
1948-1949	Paul Alsén
1949-1950	Åke Hedenlund
1950-1951	Karl-Eric Bergquist
1951-1952	William Tibell
1952-1953	Erik Björck
1953-1954	Alvar Hansson
1954-1955	H. E. Helmersson
1955-1956	Harald Sandström
1956-1957	Harald Pehrson
1957-1958	Hans Bergendahl
1958-1959	Birger Sjöberg-Silfverling
1959-1960	Gunnar Welin
1960-1961	Alexis Rex
1961-1962	Einar Harald
1962-1963	Sven Jonsson
1963-1964	Otto Lammert
1964-1965	Morris Ellingdal
1965-1966	Rolf Hallberg
1966-1967	P.O. Helmersson
1967-1968	Carl-Björn Willumsen
1968-1969	Berthold Wiklund
1969-1970	Lennart Thölén
1970-1971	Lars-Erik Swahn
1971-1972	Olof Måre
1972-1973	Lennart Levén
1973-1974	Hugo Tidell
1974-1975	Mogens Willumsen
1975-1976	Ewert Hagne
1976-1977	Gustaf Zackrisson
1977-1978	Gustav Wickström
1978-1979	Sven-Åke Fogelberg
1979-1980	Ingemar Claesson
1980-1981	Alexis Brosset
1981-1982	Hilding Friman
1982-1983	Bo Hyléen
1983-1984	Gösta Sandeblad
1984-1985	Lars Rosengren
1985-1986	Per Lindfors
1986-1987	Herman Gustavsson
1987-1988	Henry Rangmar
1988-1989	Åke Ersman
1989-1990	Seth Högström
1990-1991	Börje Ferngren
1991-1992	Karl-Gustav Svensson
1992-1993	Olle Lindstedt

1993-1994	Alf Martinsson
1994-1995	Per Kjellén
1995-1996	Roland Johansson
1996-1997	Gunnar Nyberg
1997-1998	Göte Engelbrektsson
1998-1999	Olle Niste
1999-2000	Sigvard Jönsson
2000-2001	Marita Aronson
2001-2002	Bengt Hedberg
2002-2003	Rolf Johansson
2003-2004	Lars Alervall
2004-2005	Tottie Nordlander
2005-2006	Stig Fässberg
2006-2007	Bo Branegård
2007-2008	Jörgen Alexandersson
2008-2009	Eva Andersson
2009-2010	Sven Hilmersson
2010-2011	Stefan Carlsson
2011-2012	Peter Jibing
2012-2013	Helena Sjöberg
2013-2014	Monica Utterdahl
2014-2015	Glenn Håkansson
2015-2016	Anne Haglund Olmarker
2016-2017	Annikka Hedberg
2017-2018	Ingmar Andersson
2018-2019	Michael Odälv
2019-2020	Jan Kilhamn
2020-2021	Lena Lundkvist
2021-2022	Glenn Håkansson

Distriktsguvernörer från Mölndal Rotaryklubb

1954-1956	Tage Orrgård (även medlem av Rotarys europaråd)
2001-2002	Marita Aronson (assisterande distriktsguvernör)
2005-2008	Tottie Nordlander (assisterande distriktsguvernör)

Person i Mölndal Rotaryklubb som fått utmärkelsen Rotary service above self award

2018	Göran Hammarskjöld
------	--------------------

**Personer i Mölndal Rotaryklubb som fått
utmärkelsen Paul Harris Fellow**

År	Namn
1976	Birger Sjöberg-Silfverling
1977	Tage Orrgård
1984	Allan Grevholm
1984	Alexis Rex
1984	Harry Sjögren
1984	Gustav Wickström
1985	Hans E Tuveesson
1986	Sven-Åke Fogelberg
1990	Lennart Levén
1991	Kjell Tebring
1991	Folke Kihlström
1992	Sven Olsson
1993	Einar Harald
1993	Gustaf Hedberg
1996	Per Kjellén
1996	Seth Högström
1996	Börje Ferngren
1996	Herman Gustavsson
1996	Per Lindfors
1996	Leif Tuveesson
1996	Berthold Wiklund
1996	Carl-Björn Willumsen
1997	Mogens Willumsen
1997	Bengt Hedberg
1997	Lars Olsson
1998	Olle Lindstedt
1998	Olof Rödholm
2000	Gunnar Nyberg
2007	Sven Hilmeresson
2009	Göran Hammarskjöld
2009	Stig Fässberg
2012	Christian Weidemann
2016	Annette Storm Hanssen
2016	Jörgen Alexandersson
2016	Peter Staafgård